

Intro

Symfonisch herontwerp van twee authentieke, 100 jaar jonge, Zeeuwse iconen.

Met de opname, bewerking en verwerking van de melodieën van zowel het Zeeuwse- als het Zeeuws-Vlaamse volkslied heeft 'Zeeland voor Strijkers' een directe relatie met de Zeeuwse ziel. Beide 'monumentale' melodieën vormen de kern van een nieuw symfonisch geheel en bepalen daarmee in eerste instantie de band met de regio. Een Zeeuws verhaal. Een eeuwenoud verhaal van leven met de zee. Een verhaal van voorspoed en tegenslag.

'Zeeland voor Strijkers' vertelt dat verhaal als ware het een muzikale (streek)roman. Geen lichtzinnig verhaal maar een eerlijke en doorwrochte karakterschets van de eigenheid en schoonheid van Zeeland. Oud Zeeland, waaraan ook Nieuw Zeeland zijn naam ontleent.

'Zeeland voor Strijkers' ontfutselt nieuwe melodieën aan de hoofdmelodie van de genoemde volksliederen en gebruikt het notenmateriaal om nieuwe muziek te creëren. Nieuwe klanken die, hier en daar knipogend naar grote meesters, de grote verhalen uit de Zeeuwse geschiedenis vertellen.

'Zeeland voor Strijkers' is een serieuze, eigengereide, 'klassiek/romantische' compositie, geschreven met Amsterdam Sinfonietta (extended) in het achterhoofd. Het sublieme Nederlandse strijkersensemble dat zijn naam verbonden heeft aan het Sinfonietta String Festival in Walcheren. Extended omdat de compositie uitgaat van een iets grotere bezetting dan Amsterdam Sinfonietta (AS) heeft vraagt. Dat biedt kansen voor een samenwerkingsproject o.l.v. AS met de beste (Zeeuwse) strijkers uit bijvoorbeeld het Zeeuws Orkest en/of de Philharmonie Zuid-Nederland.

Een uitvoering in dat kader van het Sinfonietta Festival zou wel eens heel veel Zeeuwen op de been kunnen brengen en nieuwe doelgroepen kunnen bereiken en binden. De vele positieve reacties op de socials dragen die belofte in zich. 'Zeeland voor Strijkers' creëert een momentum van (nieuwe) verbinding met de regio en met elkaar. Een kwaliteit waar de provincie in haar beleidsplannen een hoge prioriteit aan toekent.

Zeeland voor Strijkers. ook wel Zeelandia genoemd kan bijdragen aan de boodschap van het voor de komende jaren ingezette Zeeuwse Cultuurbeleid 'Samen in Zee'.

Over de muziek

De opmaat van het Zeeuwse volkslied vormt het sleutelthema in 'Zeeland voor Strijkers'. Overal in het werk duikt dit 3 a 4- tonige - worsteling in zich dragende - thema op. Om elkaar heen draaiende tonen met een spanwijdte van een secunde. De suggestie van draaiing in de schommelende grote secunde met een voorslag voor de tweede noot komt gevarieerd terug in de canon/fuga na de expositie van het volkslied en symboliseert in het hele werk het Zeeuwse adagium Luctor et Emergo; ik worstel en ontzwem.

Het canon/fugathema is ook opgebouwd uit, steeds om elkaar heen draaiende intervallen die de suggestie van noest werken in zich dragen. Een Zeeuws kenmerk om aan de dreiging van de zee te ontkomen.

Op het moment van de gulden snede in de canon/fuga treedt een versnelling op van het thema, ingezet door de lage strijkers als eerste waarschuwing dat niet alles altijd rustig blijft. Dat de Zeeuwse rust een pendant kent in verandering die komt met de wind van zee. Hier breekt de sfeer van de tot dat moment, kabbelende - de volksmelodie omspoelende - golven. Hoe de drukte van de stad, de hectiek zich verhoudt tot de stilte van de zee, het strand en het landleven op het platteland wordt hier voor het eerst voelbaar.

Als de minimalistisch aandoende canon/fuga, na de passage van omkering van de zich eindeloos herhalende melodie, wegebt in de laatste, solistisch bezette passage, breekt het thema in unisono los en vormt de illusie van storm een verwijzing naar de brute onderbreking van het leven door WO II.

In de daaropvolgende in 3 delen opgebouwde spanning, doemt het thema als zwoegend element in de lage strijkers op om zich allengs een weg te banen naar de vrijheid, naar het licht, naar ontsnapping en ontspanning, nieuwe perioden van rust.

Vechten tegen de storm van bezetting en geweld, wederopbouw na de oorlog tot de verwoestende werking van de watersnoodramp van 1953 zijn tol opeist. Voor een 2e en 3e keer klinkt het 'worstelthema' als opbouwend principe. Doorsneden door hetzelfde motivisch materiaal in de hogere strijkersmelodie waarin in stormvlagen, de angst, ontzetting, wanhoop, overgave en strijdbaarheid weerklinkt.

Als de passages waarin de melodie van het Zeeuwse volkslied, in flarden en door stormgeweld versneden, fier overeind blijft, doemen de contouren op van de in staal en beton opgetrokken structuur van de Deltawerken. De unisono herhaalde ritmiek symboliseert de kracht en de impact van deze verdedigingswerken.

Het Zeeuws-Vlaamse volkslied brengt vervolgens een terugblik in de tijd. Grijpt met zijn karakteristieke melodie terug op de gevoelens van eendracht. Eén tegen de zee. Eén met de zee. Waarna nieuwe stormen opsteken. Stormen van tot rijkdom en neergang leidende vlijt.

Het motief keert terug in een hectischer vorm. Verbrokkeld over de strijkers verklankt het de verwarring, de emoties rondom niet aflatend beoogde vooruitgang en groei. De economische nijverheid, de macht van beleid, ruilverkaveling, de sluipende uitverkoop van de schoonheid, van de natuur.

De door de harmonieën heen sijpelende klanken van het Zeeuws Vlaamse volkslied brengen troost, herinnering aan vroeger tijden, voordat het motief nog een laatste maal terugkeert in het luchtige, quasi relativiserende spel van het Zeeuwse ringsteken. Is het een schouderophalen over onmacht? Een toonbeeld van doorgaan? Luctor et Emergo!

Socials

Uit de vele positieve reacties op Facebook-updates en LinkedIn-posts kan worden geconcludeerd dat de twee volksliederen een goeie instap bieden en - als waren zij een paard van Troje - de luisteraars/kijkers verleiden de verbindende stukken muziek te blijven volgen.

De verbindende stukken maken er zeker geen lichtzinnig werkje van. De 'memento mori' sfeer (alles behalve 'carpe diem') kan als zwaar worden ervaren. Temeer daar de lage strijkers een grote rol krijgen toebedeeld door mijn intentie de klei, het zwoegen en vechten tegen het water voelbaar te maken. Evenals de massieve constructies van de Deltawerken. Ook daarmee krijgt het werk volgens reacties ook iets statigs, iets monumentaals.